

Taiteen kentän toimijoiden avustuspäärahojen kasvattaminen

Valtio kohdisti vuonna 2024 kulttuuriin merkittäviä leikkauksia. Taiteen keskustoimikunta Taiken avustuspäärahojen leikkaukset osuvat kipeästi koko taiteen kenttään, niin valtion osuutta (VOS) saaviin toimijoihin kuin esittävän taiteen vapaaseen kenttään. Myös lisäleikkauksia on hallituksen mukaan tulossa.

Esittävän taiteen kenttä painottuu vahvasti pääkaupunkiseudulle, joten rahoituspäätöksillä on valtava merkitys paitsi Helsingin kulttuuritoimijoille, myös koko maan kulttuurielämälle.

Esittävä taide on työvoimapainotteinen ala, jossa viimeaikojen toimintaympäristön muutokset eli yleinen kustannus- ja palkkatason nousu ovat ajaneet toimijoita ahtaalle. Esimerkiksi henkilöstömenot muodostavat keskimäärin noin 60 % menoista. Viime vuosien tes-korotukset ja kustannusten nousu haastavat toimijoita samaan aikaan, kun avustustaso ei ole lähtökohtaisesti pysynyt kulujen nousun perässä.

Taiken lisäksi Helsingin kaupunki tukee valtion osuuslain ulkopuolelle jääviä esittävän taiteen toimijoita. Valtion tuki taiteen vapaalle kentälle on pienempää ja alan toimintaedellytyksiä tukevat rakenteet hauraampia kuin valtionosuuden piiriin kuuluvilla toimijoilla. Muun muassa Teatterin tiedotuskeskuksen julkaisemassa Esittävien taiteiden tilastoissa todetaan, että vapaan kentän rahoitus on riittämätön suhteessa kentän laajuuteen. (Tinfo-tilastot, 2022, s. 7).

Rahoituksellisesti ja rakenteellisesti erilaisten toimijoiden yhteistyötä on tärkeää tiivistää ja sitä mahdollistetaan myös tukemalla vapaata kenttää. Vapaan kentän rakenteiden tukeminen on merkityksellistä esittävän taiteen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuden tukemisen näkökulmasta. Vapaa kenttä on usein taiteellisen kokeilun, uusien toimintamallien ja yhteistyön toteutumispaiikka. Rakenteiden vahvistamisella tuetaan paitsi palkkatasa-arvoa, myös yhteisöjen työnantajaosaamista ja työolosuhteita. Osa tuesta palautuu takaisin valtiolle ja kunnille työntekijöiden verotuloina.

Esittävän taiteen toimijan vakaa rahoituspohja koostuu usein valtionosuudesta, omasta tulonmuodotuksesta sekä kuntarahoituksesta. Helsingissä on 29 valtionosuutta saavaa esittävän taiteen toimijaa, joista 25 on Helsingin kaupungin toiminta-avustusten piirissä. Valtionosuustoimijat ovat olennainen osa kulttuurin infrastruktuuria ja ne tarjoavat sekä jatkuvuutta että uusia työtilaisuuksia vapaan taiteen kentän freelance-taiteilijoille.

Helsingiläisten VOS-toimijoiden kuntarahoituksen osuus on ollut maan keskiarvoihin nähden verraten matalahko. Helsingiläisessä monimuotoisessa VOS-verkostossa painottuvat pien- ja ryhmäteatterit, tanssin toimijat ja sirkustoimijat, joiden tarpeet ja haasteet ovat yhteneväisempiä vapaan kentän kuin kunnallisten kulttuurilaitostoimijoiden kanssa. Helsingin tavoitteena on VOS-kentän toimijoiden tuen kasvattaminen 30 prosentin osuuden tavoitetilään asteittain. Käytännössä tämä voisi tarkoittaa, että vuonna 2025 olisi kaupungin tuki sille olisi esimerkiksi 1 miljoona euroa enemmän kuin tällä hetkellä.

Me tämän talousarvioaloitteen allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Helsinki korottaa esittävän taiteen VOS- ja vapaan kentän toimijoiden yhteenlaskettuja määrärahoja 1 500 000 eurolla vuoden 2025 talousarviota laadittaessa.

Alanko-Kahiluoto Outi

Jäsen

Vihreä valtuustoryhmä

(1 + 17 allekirjoitusta)

Miettinen Nina

Lindgren Minna

Hiltunen Titta

Nevanlinna Tuomas

Sauri Pekka

Grotenfelt Nora

Vanhanen Reetta

Kivekäs Otso

Rantanen Tuomas

Kauppila Elina

Silvennoinen Oula

Holopainen Mari

Yanar Ozan

Wallgren Thomas

Ahde Hilikka

Sinnemäki Anni

Muttilainen Sami